

1.9.2024 Text: Mt 5, 1-16

Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je: „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.

Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně.

Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.

Milí bratři a sestry,

Dnes bude řeč o blahoslavenstvích... Ale co to vlastně znamená, když se řekne je, bude ti blaze, blahoslavenství... blaze ti, to znamená, že je ti dobře... Bylo ti zle, ale změnilo se to... Jedná se o změnu údělu k dobrému... A popis změny nějakého zlého údělu k dobrému, to jsme slyšeli jak v úvodním, tak i v prvním čtení... *Když Hospodin uděl Sijónu změnil, bylo nám jak ve snu. ... Hospodin s námi učinil velké věci, radovali jsme se.*

A v prvním čtení jsme slyšeli: *Bůh dá, že tvoje spravedlnost zazáří jak světlo, jako polední jas tvoje právo. ..kdo naděje skládá v Hospodina, obdrží zemi. Pokorní obdrží zemi a bude je blažit dokonalý pokoj.*

V Blahoslavenstvích se vlastně jedná o variaci na prorockou píseň zaslubující proměnu zlého údělu v ten nejlepší. Taková dobrá vyhlášení mají svou tradici jak v biblické a pozdně židovské, tak i v antické literatuře. V řecké literatuře se tohoto pojmu, že je někomu blaze, že je blahoslavený, makar, makarios užívalo výhradně pro bohy, jakožto pro ty, kteří jsou nedotčeni strážněmi pozemského života, nebo také o lidech, kteří již zemřeli, už mají své náhrobky a proto už jim žádné strážně nehrozí a žádná lidská pohroma se jich již netýká. Tato řecká blahoslavenství vyjadřují určitou nedostižnost v pozemském životě, vyjadřují stesk nad těžkostmi života a mimořádnost štěstí v tomto životě a je z nich cítit jistá závist těm blaženým, již zesnulým, nebo přímo těm božstvům povzneseným nad svět. Blahoslavenství v biblickém

smyslu však sdělují něco jiného. Už nyní, Ježíšovým vystoupením, se otevírá nová perspektiva, která přichází teď. S Ježíšem je přítomné Boží království, už nyní se děje a tato dobrá proměna je pro lidi a pro život na zemi. Tato blahoslavenství vyjadřují pro člověka naději, protože nejsou určeny Bohu, ale naopak, právě lidem. Právě pro lidi blahoslavenství má zaslubující nadějný charakter Boží přízně a zdaru tomu, jež si nějak počíná. Blahoslavenství vyjadřují ocenění, obdiv, přitakání ke chvályhodnému chování. Blahoslavenství nám prostě chce říct, kdo je opravdu šťastný a komu tato blahoslavenství štěstí přisuzují. Ježíšova výpověď o tom, kdo je opravdu šťastný, provokuje: blahoslavení ti, kdo mají žal? Kdo pláčou? Kdo se psychicky zhroutili? Ti jsou snad šťastní? Nebo ti, kteří jsou pronásledováni? Cože? Nebo snad ti, co se vůbec neumí ozvat? Prosadit? Co jsou tak tišší, až jimi jejich okolí musí pohrdat? Ti jsou blahoslavení? Provokativní výpověď. Jak to, že by tito měli být blahoslavení? A Ježíšova odpověď zní: Protože mají přístup do Božího království. Čím si to zasloužili? Podplatili snad nebeské migrační úředníky? Ne. Ničím si to nezasloužili, nikoho nemohli uplatit. To nejvyšší Bůh rozhodl, že právě těmto udělí nejen povolení k pobytu, ale dokonce i občanství v nebi... A komu tedy? Postupně se podíváme na to, o kom tato Ježíšova vyhlášení platí. Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské. Kdo jsou to ti chudí v duchu? Jsou to všichni ti, v jejichž případě není o co stát. Vnitřně zkrachovali, se všelijak zpackanými životy, ti, kteří by svůj životní příběh nejraději zapomněli a neznali sami sebe, a nebo i ti, navenek úspěšní a bohatí či duchovně pokročilí, kteří však o své vnitřní prázdnotě vědí a vědí i o své ztracenosti a o tom, že jejich ruce i duše jsou prázdné.... Ti, kteří vědí, že v jejich životě není o co stát. Že by si to člověk nevybral, kdyby měl možnost si vybírat. Ale tito všichni mají společné to, že si je vybral Bůh. A že Bůh o ně stojí. Ale v tomto prozření spočívá vnitřní svoboda, ztráta veškeré úzkosti a otevřenost pro Boží království. Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. V tomto zaslíbení blahoslavenství je vyjádřena naděje, že žádný zármutek, žádné neštěstí není beznadějně. Boží království je dost velké na to, aby pojalo každý pláč. Přítomnost Božího království dokáže každý pláč utiшит. To je skutečnost, která pomáhá, a která může

pomoci i těm nejzoufalejším... Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Tišší... ti, co nejsou slyšet, ti, co se neumí ozvat... Ti, co i když se snaží něco říct, tak je nikdo neposlouchá.... Jejich slovo nic neznamená, jejich přání jsou ignorovány, automaticky ponižováni, jejich důstojnost zadupávána do země....

Opravdu nezávidění hodná pozice ve světě, kde se zdá, že vítězí ten, kdo hlasitě křičí a má ostré lokty...

A takové ušlápnuté nevýrazné tiché přece nikdo nebere na vědomí... jsou umlčováni, ponižováni, zakřiknutí, ignorováni, nevýrazní, bezejmenní... A pro všechny ty, kteří se prosadit umějí, jsou prostě neviditelní... Ale tišší jsou také ti, kteří volí nenásilnou reakci. Jednají způsobem, který nevyvolává konflikty. To není postoj, který by byl nějak oceňován a přece je tato ochota a schopnost volit nenásilnou cestu nesmírně důležitá... takoví tvůrci pokoje, aktivně hledající nenásilnou cestu to v dějinách mnohdy schytali z obou znesvářených stran právě pro neústupnost a tvrdost těchto soupeřů.

Aktivní hledače pokojných cest a jejich snahu však Ježíš cení velmi vysoko. A všem těmto Ježíš říká: Bůh naslouchá právě Vám... Protože nejste moc slyšet mezi lidmi, Bůh Vám naslouchá. A v Božích očích jste vy těmi, kdo obdrží zemi za dědictví. Ne ti, kdo si ji nárokují, kdo se ohánějí svými zbraněmi, či bohatstvím, či věhlasem... Ne tihle, Ale VY. A další blahoslavenství nám říká: Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

Kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti jsou slabí a bezbranní, kterým se děje křivda a kteří trpí bezprávím tohoto věku. Ježíš je však nemobilizuje k tomu, aby tuto spravedlnost učinili, (jak se snažili revolucionáři všech dob), ale slibuje jim, že budou nasyceni, tedy, že Bůh zasáhne v jejich prospěch a dopomůže jim k právu... Všimněme si, že je nasycen hlad a žízeň po spravedlnosti, nikoliv fyzický hlad a žízeň, nikoliv hlad a žízeň po pomstě, či odplatě, nikoliv jakýkoliv jiný hlad a žízeň, třeba po penězích či po moci... Hlad a žízeň vyjadřuje touhu a jediné ta touha, která je po Boží spravedlnosti, je ta, která bude nasycena. Boží spravedlnost je u Matouše téměř totéž, co milosrdenství. Spravedlnost tedy znamená urovnání vztahů, sporů formou odpuštění a smilování.

A tutéž myšlenku nacházíme i v dalším blahoslavenství: Blaze milosrdným, neboť oni dojdou

milosrdenství. Milosrdenství nalezneme u Boha v tom, že sami dokážeme milosrdenství prokázat. Milosrdenství je totiž nesamozřejmé. Patří k rysům budoucího věku, v tom současném bývá milosrdenství považováno spíše za projev slabosti. Lidská neústupnost a samolibost je popřením Božího činu a přístupu ke světu. Pokud však člověk prokazuje milosrdenství, je to odrazem skutečnosti, že Bůh se ujímá vlády nad světem. Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha. Jak rozumět tomuto obratu: Čistí srdcem? Jak se projevují ti, kteří mají čisté srdce? Jsou to ti, kteří se dívají bezelstně, nezáludně – těm je zaslíbeno, že uvidí Boha...

Záludní a lstiví ho neuvidí, i kdyby stál vedle nich...

Jen ten, kdo má čisté srdce, smí počítat s Boží dobrotou. Hříšný člověk nesnese pohled na Boží svatost. Takové setkání s Bohem, že v čistotě srdce uvidíme jeho tvář, to je zaslíbení budoucího věku.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Působit pokoj, přinášet smíření mezi nesmiřitelné, to znamená uvést lidstvo do nového vztahu k Bohu. Tento vztah obnáší zřici se samolibosti a sobectví, působit pokoj znamená neprat se o své věci, nesoupeřit, vzdát se nároků... takoví budou budou nazváni syny Božími. Ježíš zaslubuje hojnou odměnu v nebi také těm, kteří jsou pronásledováni pro spravedlnost. Ti jsou stíháni za to, že jsou v právu. Známe ty příklady těch, kteří trpí za to, že jsou v právu, trpí za to, že se nelíbí vládcům jejich zemí, trpí za to, že se zastali někoho v nemilosti, trpí za to, že smýšlí a věří jinak než je dovoleno, jsou tupeni a pomlouváni... Těm všem Ježíš zaslubuje azyl, azyl v Božím království. A vyzývá své posluchače: Radujte se a jásejte, nejste v tom sami, víte dobře o těch, kteří šli po této cestě, po této správné cestě, obstáli, vytrvali a stejně tak i vy i vás čeká hojná odměna v nebesích.

Tato povzbuzující slova do těžkých životních situací patří i nám, můžeme z tohoto slova čerpat povzbuzení a naději a také sílu, abychom i my vytrvali, protože když si tato slova přivlastníme a budeme se jich držet, tak i před námi se tato budoucnost, tyto dveře do Božího království, otevírají. Amen.

Introit: Žalm 126,1-6, Čtení: Žalm 37, 1-11, Text: Mt 5, 1-12, Poslání: Římanům 15, 4-6.

Písně:

315 – Nás zavolal jsi, Pane...

589 – Bud' sláva Bohu, chvála Otci...

320 – Já chtěl bych Bože můj

260 – Samému Bohu sláva, čest

759 – Radujme se vždy společně

783 – Přijď království tvé

426 – Ať chrání nás Bůh, ať žehná nám Bůh

Confiteor: V pokoře i s důvěrou vyznáváme: Tvá milostivá blízkost, nás, Pane, zastihuje v neochotě ke změně, v obavách či nevěře, v tvrdosti srdce, či v neschopnosti otevřít se tvému pohledu. Ve svém soustředění na sebe a na své nároky v sobě nacházíme jen velmi málo ochoty ke změně. Děkujeme ti, za to, Pane, že jsi to s námi lidmi nevzdal, a že znovu a znovu nás probouzíš, těšíš a povzbuzuješ nás a jemně nám nabízíš východisko z naší nouze a laskavě nás uvádíš na cestu pokoje. Před tebou, Pane náš, vyznáváme svoje viny: **Vyznejme to, vy i já, společným VYZNÁVÁME "..."** Ty však i pro nás dáváš zaznít slovu milosti o Kristově příchodu na tento svět. Ujišťuješ

o svém přijetí a odpuštění a nabízíš lidstvu novou cestu naděje a smíření. A my smíme znova ožít z tvého odpuštění a v naději tvého království. **Vyznejme tuto důvěru, vy i já, společným VĚŘÍME "..."** Protože nás tvůj na zem vyslaný Syn obdarovává nebeskými dary tvé milosti a záchrany, smíme ji i my sdílet, s bratry a sestrami, i s bližními uprostřed všedních dní, jako odpuštění a naděje. **Přiznejme se k tomu, vy i já, společným PRO LÁSKU KRISTOVU ODPOUŠTÍME "..."**

Slovo milosti : Neboť slovo Hospodinovo je přímé, v každém svém díle je věrný. Miluje spravedlnost a právo, Hospodinova milosrdenství je plná země. (Žalm 33, 4-5)

Pozdravení pokoje

Pozdvihněme svá srdce k Bohu a vzdáváme mu díky. Pane a Bože, Nebeský králi. Vděčně slavíme hod stolu Kristova, Pane. Když jsi vyvedl z mrtvých svého syna, osvobodil jsi i nás k naději, s níž se smíme otevírat blízkosti tvého království. Ve svém milosrdenství nám otvíráš cestu do radosti, do pokoje, do své laskavé náruče, do svého Božího království. Proto tě oslavujeme a se vši tvou církví i zástupy tvých nebeských služebníků vzdáváme chválu tvému jménu: SVATÝ, SVATÝ, SVATÝ jsi, Hospodine zástupů, plná jsou nebesa i země tvé slávy. Požehnaný, který přicházíš ve jménu Páně. Hosana na výsostech.

Ustanovení – podle Mt 26

Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte, toto jest mé tělo.“

Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni.

Neboť toto jest má krev, která zpečetňuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.

A ve jménu Ježíš se nyní modleme společně **Otče náš...**

Pozvání (J 7, 37-38) : V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra,“ jak praví Písmo.“

Píseň při VP č. 759 – Radujme se vždy společně

Propouštění: (Filipským 2, 1-4): Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování: dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, Děkujeme ti za tvé přijetí, za tvé spasení a za to, že jsi se za nás obětoval. Děkujeme ti za to, že jsi nám otevřel cestu novou a živou, že na této cestě nám dáváš okoušet zdroj svého života, že je nám s tebou dobře. Děkujeme ti za tvé dary. Věříme, že jsme je směli přijmout jako ujištění o tvém milosrdenství z tvé ruky. Ty sám nás ved' svým svatým Duchem, abychom dobře svědčili o tvé milosti. Amen

Píseň po VP č. 759 – Radujme se..., poslední 3. sloky

Sborová ohlášení – bude mít služba

Jako přímluvnou modlitbu zazpíváme společně píseň č. 783 Přijď království tvé...

Apoštol Pavel nám v listu Římanům (15, 4-6) připomíná o Božím slově: Všecko, co je tam psáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději. Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druzí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše, a tak svorně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista.

A do tohoto života, ve kterém si budeme vědomi Boží věrnosti, Boží laskavosti a Božího odpuštění pak přijmeme i požehnání.

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě,

Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv

Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

Amen

Píseň č. 426 – Ať chrání nás Bůh, ať žehná nám Bůh